

Initiatives of Change
Nederland

Jaarverslag 2018

Nederlandse Stichting
Initiatives of Change

Bruggen van
vertrouwen bouwen

Inhoudsopgave

Verslag van het bestuur van de Nederlandse Stichting Initiatives of Change (Morele Herbewapening)	2
Jaarrekening 2018	22
Balans per 31 december 2018	23
Staat van baten en lasten over 2018	24
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2018	25
Staat van baten en lasten over 2018	35
Overige gegevens	37

Colofon

De Nederlandse Stichting Initiatives of Change (Morele Herbewapening) heeft de status van een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Het Rechtspersonen en Samenwerkingsverbanden Informatienummer (RSIN) is 002875317. Het nummer van de Kamer van Koophandel is 41151059.

De Nederlandse Stichting Initiatives of Change (Morele Herbewapening) is gevestigd op de Amaliastraat 10, 2514 JC te Den Haag. Het bankrekeningnummer is NL49ABNA0257621202 en de BIC code van de bank is ABNANL2A.

Contact kan worden opgenomen via telefoonnummer + 31 (0) 70 364 3591 of via de email: info@iofc.nl. Ga voor meer informatie over de organisatie naar de website: www.iofc.nl

Verslag van het bestuur van de Nederlandse Stichting Initiatives of Change (Morele Herbewapening)

gevestigd te Amaliastraat 10, 2514 JC Den Haag

Wie wij zijn

Initiatives of Change (lofC) is een wereldwijd netwerk van mensen van verschillende levensovertuiging met als gemeenschappelijk doel zich in te zetten voor een betere samenleving, ieder te beginnen bij zichzelf.

Visie

lofC streeft naar een rechtvaardige, vreedzame en duurzame wereld waaraan iedereen op zijn eigen wijze een gewetensvolle bijdrage kan leveren. lofC is ervan overtuigd dat er een wezenlijk verband bestaat tussen persoonlijke en maatschappelijke verandering. Positieve verandering in persoonlijke motieven en gedrag draagt bij aan een positieve ontwikkeling in de wereld.

Missie

lofC daagt eenieder uit om pionier te zijn voor een betere wereld en de verandering die men in de samenleving wil zien zelf voor te leven, en wil mensen hierbij ondersteunen, inspireren en met elkaar verbinden. lofC biedt ruimte voor ontmoeting, reflectie en het delen van ervaringen voor mensen die op zoek zijn naar hun eigen rol in het streven naar een betere wereld. Zo wil lofC een katalysator zijn waardoor goede voornemens en plannen ook werkelijkheid worden; van theorie naar initiatieven in de praktijk.

Speerpunten

Vrede en sociale samenhang - door te werken aan verzoening en wederzijds vertrouwen bij conflicten en verdeeldheid.

Ethiek en leiderschap - goed bestuur op ieder niveau door het stimuleren van een cultuur van leiderschap gebaseerd op morele integriteit, compassie en onzelfzuchtige dienstbaarheid.

Duurzaam leven - economische rechtvaardigheid en duurzame omgang met natuur en milieu door te inspireren tot een verandering van motieven en gedrag.

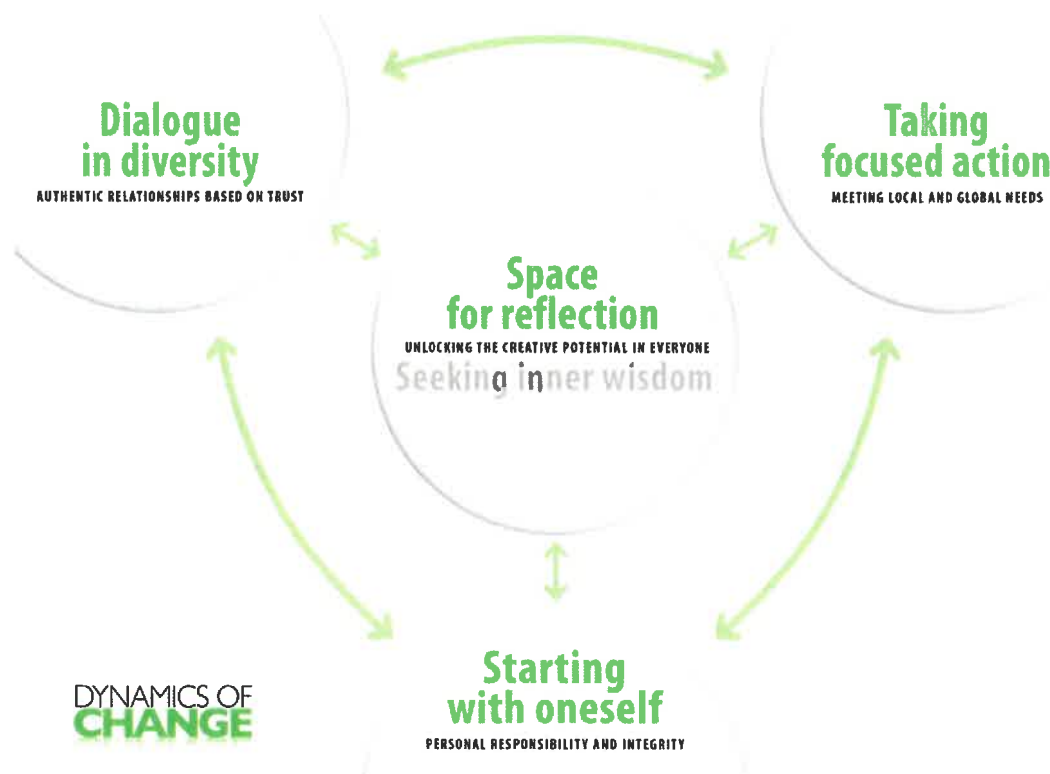
Benadering

Beginnen bij jezelf - een eerlijke blik op eigen motieven en gedrag is vaak het begin van persoonlijke verandering. Morele waarden als onzelfzuchtigheid, eerlijkheid, liefde en zuiverheid bieden een praktisch handvat om de eigen beweegredenen en handelingen in het dagelijks leven te onderzoeken.

Ruimte maken voor reflectie - in stilte kunnen mensen ontdekken wat er diep in hun hart leeft, tot zichzelf komen en richting vinden voor het leven. Door regelmatig stil te zijn krijg je toegang tot een bron van inspiratie, vernieuwing en kracht. Voor sommigen is dit luisteren naar God – voor anderen de innerlijke stem of het geweten.

Luisteren naar anderen - een eerlijk en open gesprek tussen mensen van verschillende generaties, levensovertuiging en culturele achtergrond schept vertrouwen en versterkt de sociale samenhang. Waar er conflict is, groot of klein, kan een eerlijke dialoog de weg vrij maken voor verzoening en gezamenlijke actie.

Gerichte actie ondernemen - de mensen en programma's van lofC beogen bij te dragen aan vrede en sociale cohesie, ethisch leiderschap, een rechtvaardige economie en een duurzame wereld. lofC doet dit door middel van projecten, het organiseren van bijeenkomsten, deelname aan internationale programma's en het vervullen van een netwerkfunctie. Naast lopende programma's speelt lofC in op wat er in de samenleving gebeurt.

Waar we vandaan komen

Ontstaan

Initiatives of Change is ontstaan uit het werk van de Lutherse predikant Frank Buchman (VS, 1878-1961). Buchman geloofde dat er een goddelijk doel is voor de wereld en ieder mens, en richtte zich op het verband tussen geloof en maatschappelijke verandering. In de loop van de jaren groeide zijn bereik en telde mensen van verschillende religies en levensbeschouwing. In de twintiger jaren van de twintigste eeuw werd zijn werk bekend als de Oxfordgroep en in 1938 kreeg het de naam Morele Herbewapening. In 2001 veranderde deze naam in Initiatives of Change.

Juridisch

De Nederlandse Stichting Initiatives of Change is opgericht om dit werk in materiële zin te ondersteunen. Sinds 1948 is zij statutair gevestigd in 's-Gravenhage. De laatste statuten- en of naamswijzigingen bij notariële akte dateren van 21 november 2001 en 24 november 2003, na voorlegging aan en goedkeuring van de belastingdienst in 's-Hertogenbosch. In december 2007 heeft de belastingdienst gemeld dat onze stichting aan alle criteria van een Algemeen Nut Beogende Instelling voldoet, en dus de ANBI status heeft. De erkenning is ingegaan per 1 januari 2008.

Internationale vereniging

De Nederlandse stichting is lid van Initiatives of Change (IofC) International, de vereniging die de nationale organisaties van IofC en de internationale programma's samenbrengt. Zij is opgericht in 2002 en valt onder de Zwitserse wet. De leden van IofC International handelen in overeenstemming met de statuten en de principes van de Internationale Vereniging. In ieder ander opzicht zijn ze autonoom. Initiatives of Change International is een vereniging zonder winstoogmerk, onafhankelijk van welke politieke, religieuze of economische organisatie dan ook. Waar gepast werkt IofC International, evenals de Nederlandse stichting samen met gelijkgestemde partners.

Organisatie

De organisatiestructuur bestaat uit een bestuur, een financiële commissie, een raad van toezicht, betaalde medewerkers en vrijwilligers.

Bestuur

Het bestuur beheert de middelen en goederen van de stichting en is er verantwoordelijk voor dat de activiteiten die ontplooid worden in lijn zijn met de doelstellingen van de stichting.

Het bestuur kwam in het boekjaar vier maal bij elkaar. In het bestuur van de stichting hadden in 2018 zitting:

C.W.M. Wolvekamp, voorzitter

H.G. de Pous-de Jonge, secretaris

J. H. Röselaers, lid vanaf 29 mei

M.J.E. Schothorst-Hoekstra, lid

A. Schots, lid

F. Toonstra, lid

Leden van het bestuur worden niet betaald voor hun werkzaamheden. Zij mogen wel hun uitgaven ten behoeve van de stichting en ter bevordering van het doel van de stichting vergoed krijgen.

Financiële commissie

De financiële commissie is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de dagelijkse financiële handelingen. De commissie vergaderde dit jaar zeven keer. In de financiële commissie hadden in 2018 zitting:

C.W.M. Wolvekamp, voorzitter

J.K.C. de Pous, secretaris

R.W. Overdijkink, lid

A. Schots, lid

Raad van toezicht

De stichting kent een raad van toezicht die belast is met het onderzoek en de goedkeuring van de jaarrekening. In de raad van toezicht hadden in 2018 zitting:

L. Alderliesten, voorzitter

M. de Pous, lid

Medewerkers

Willem Jansen, programma coördinator, voor 80%.

Laura Reijnders, coördinator communicatie, tot 1 maart voor 60% en vanaf dan voor 70%.

Elly Stigter, administratief medewerkster, vanaf 1 mei voor 40% en vanaf 1 oktober voor 80%. Zij voert mede de boekhouding.

Rudy van der Aar en Mohamed Kechouh, hun nul-uren contract met ingang van 6 maart 2017 ten behoeve van het project 'Geloven in groen' eindigde op 1 november 2018.

Irene de Pous werkt mee als redacteur van de website. Hiervoor schrijft ze ook inhoudelijke stukken. Zij wordt per uur betaald.

David Renkema maakt ten behoeve van fonds 1818 een slotdocument met resultaten van het mapping/ Geloven in Groen project. Wij hebben daarvoor met hem een nul uren contract getekend dat loopt van 1 december 2018 tot 31 mei 2019.

Lotty Wolvekamp is verantwoordelijk voor de boekhouding. Ook ondersteunt en adviseert zij medewerkers en vrijwilligers, samen met Johannes de Pous en Hennie de Pous-de Jonge.

Financieel beleid

De stichting wordt primair gefinancierd vanuit giften, legaten en nalatenschappen. Legaten en nalatenschappen worden, tenzij een specifieke bestemming is aangeduid, geacht te zijn bestemd voor het werk van de stichting op lange termijn. De middelen worden daartoe belegd. De jaarlijkse inkomsten uit dividend en rente worden aangewend voor de exploitatie. Koersstijgingen worden geacht bij te dragen aan de instandhouding van het vermogen, en daarmee van toekomstige inkomsten voor het werk van de stichting.

In het financieel beleid van de stichting past maar in beperkte mate financiering met vreemd vermogen, waarbij het primair gaat om crediteuren en soortgelijke verplichtingen.

Ten einde de doelstellingen van de stichting te realiseren wordt jaarlijks een begroting opgesteld en door het bestuur vastgesteld. Daarbij kan het bestuur, in het licht van de doelstellingen en het algemeen nut, in enig jaar instemmen met een exploitatietekort.

Gezien de inzet op lange termijn en de onzekerheid bij het inschatten van de omvang worden koersresultaten en legaten/ nalatenschappen niet begroot.

De transitie die enkele jaren geleden startte, is met succes gecontinueerd. Voor het behalen van onze doelstellingen houdt dit in dat de werkzaamheden en activiteiten plaatsvinden met zowel werknemers, medewerkers zonder dienstverband en vrijwilligers. Daarnaast vinden er verkenningen plaats ten aanzien van partnerschappen met organisaties. In 2018 is samengewerkt met o.a. de Gemeente Den Haag en Stichting Haags Studentenpastoraat (Haastu). Deze samenwerkingen zijn op projectbasis en worden gedeeltelijk gefinancierd met subsidies.

Resultaten boekjaar

De resultatenrekening van de stichting laat een positief resultaat zien van € 262.615 (begroot was een negatief resultaat van € 261.796). Zoals toegelicht bij het financieel beleid maakt Initiatives of Change onderscheid in de reguliere jaarlijkse exploitatie en de exploitatie op lange termijn.

Het reguliere exploitatieresultaat laat een tekort zien. Het in het verleden bijeengebrachte vermogen wordt aangesproken om de doelstellingen van de stichting te verwezenlijken. Het positieve resultaat in 2018 is ontstaan door de ontvangst van een erfenis (€ 660.000) en een legaat (€ 100.000), waartegenover een negatief koersresultaat van beleggingen staat (van € 123.312). De resultaten van beursjaren verschillen. Bij het vaststellen van de begroting wordt gekeken naar de beursresultaten van het lopende jaar.

De ontvangen giften, donaties, zijn in 2018 lager. Dit heeft te maken met het overlijden van een aantal trouwe donateurs. Daartegenover staat dat de Gemeente Den Haag haar subsidie ad € 9.000 voor het Geloven in Groen project heeft voortgezet.

Het bestuur heeft besloten een extra dotatie te doen aan de Ned. St. Initiatives of Change Fonds 65 ter grootte van € 100.000. Dat besluit kon genomen worden op basis van de opbrengst van de verkoop van de flat Smaragdhorst 415 in Den Haag. Het Fonds is indertijd opgericht om te kunnen voldoen aan een morele maar niet in rechte opeisbare verplichting tegenover een zestal oud-medewerkers.

Het resultaat is toegevoegd aan de reserves waarbij een deel, € 1.198 betrekking heeft op de bestemmingsreserve en een ander deel, € 367, op het mapping project bestemmingsfonds.

Na de balansdatum hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan die invloed hebben op de ontwikkeling van het vermogen of het resultaat van de stichting. De begroting 2018 is in lijn met die van voorgaande jaren.

Activiteiten

Algemeen

De Nederlandse Stichting Initiatives of Change biedt via haar centrum op de Amaliastraat 10 te Den Haag een plaats voor inspiratie, toerusting en ontmoeting. Door het beheer van de middelen ondersteunt de stichting activiteiten en initiatieven. Een van de doelstellingen van de stichting is het verstrekken van financiële hulp tot het bevorderen van de morele herbewapening, in het bijzonder van die van Nederland. De activiteiten en initiatieven die zij ondersteunt kunnen dus zowel Nederland als andere landen betreffen.

Een andere 'activiteit' die daarbij past is het onderhouden van persoonlijke contacten in het brede netwerk. Daardoor wordt samenhang en een gevoel van gemeenschapszin gecreëerd. In een verslag als dit wordt alleen de eerste soort activiteiten zichtbaar. De andere activiteit is moeilijk te kwantificeren, maar voor het realiseren van de doelstelling van de stichting niet minder belangrijk. Door de medewerkers wordt daaraan dan ook veel tijd besteed.

Verslagen van de meeste activiteiten zijn te vinden op www.iofc.nl. Een beknopt overzicht van de activiteiten volgt hieronder. Tenzij anders vermeld, vonden de activiteiten plaats in het ontmoetingscentrum Amaliastraat 10 te Den Haag.

De foto's in het onderstaande verslag zijn gemaakt door Laura Reijnders tenzij anders vermeld in de tekst.

Context

lofC Nederland heeft in 2018 de nadruk gelegd op het bevorderen van sociale samenhang in de stad waar het centrum van lofC Nederland zich bevindt, Den Haag.

Ontmoeting, dialoog, reflectie en begrip zijn elementen die centraal stonden in de activiteiten en initiatieven in 2018. Van het samen stil staan bij de afschaffing van het slavernijverleden op 1 juli tot

het geven van een veilige plek, en moment van reflectie, aan jonge wereldleiders van One Young World door middel van een diner, waar ze hun ervaringen konden delen. Van het bijeenbrengen van hindoes, christenen en moslims die zich inzetten voor een duurzamere toekomst tot de interreligieuze dialoog tijdens de conferentie *Faith in Science?* waar alle mogelijke religies, achtergronden, generaties en nationaliteiten met elkaar in gesprek gingen (zie foto links onder het kopje gemaakt door Nur Amalia Gustyara).

lofC Nederland wil mensen met elkaar verbinden, verdieping aanbieden en begrip te kweken. Wil mensen inspireren om zowel de verstillings in het eigen leven te zoeken als de wereld in te gaan en een pionier van positieve verandering te zijn. Dit doen we door behoeften en noden in de samenleving te signaleren en vervolgens met de mensen in het veld stappen te zetten naar een meer vreedzame, duurzame en rechtvaardige wereld. In gezamenlijkheid op weg door het bouwen van bruggen van vertrouwen.

Geloven in Groen

Het initiatief Geloven in Groen is in 2017 van start gegaan. De gemeente Den Haag wil in 2040 klimaatneutraal zijn en steunt organisaties en bedrijven uit dezelfde sector om in duurzaamheidskringen samen te werken en ervaringen uit te wisselen. Met dit doel heeft de

gemeente lofC Nederland gevraagd om de duurzaamheidskring van gebedshuizen te faciliteren. De groep bestaat uit moslims, hindoes en christenen die sinds 2017 samenkomen en -werken. Ze wisselen ervaringen en kennis uit op het gebied van energiebeheer, tuinieren en het motiveren van de achterban. In totaal zijn 27 Haagse gebedshuizen aangesloten.

Namens lofC Nederland werkten Willem Jansen en Laura Reijnders samen met Rudy van der Aar en Mohammed Kechouh aan het initiatief. lofC organiseerde de bijeenkomsten, deelde kennis, vloog expertise in en verbond het netwerk van de gebedshuizen met elkaar tijdens en tussen de bijeenkomsten door. In het initiatief zijn alle speerpunten van lofC Nederland verenigd: ethisch leiderschap, vrede en sociale samenhang, en duurzaam leven. Na de enthousiast reacties van gebedshuizen en de grote opkomst en deelname tijdens de eerste twee bijeenkomsten in 2017, heeft het team in 2018 nog drie bijeenkomsten georganiseerd waarin thema's centraal stonden die aansloten bij de behoeften van de gebedshuizen.

Op **8 maart** kwamen zo'n veertig mensen van zeker dertien verschillende gebedshuizen samen in de as-Soennah moskee (zie foto rechts). Het doel van deze derde bijeenkomst was elkaar te inspireren om tot actie over te gaan. In het plenaire gedeelte zoomde Lennart van der Linde van Duurzaam Den Haag in op de subsidie-mogelijkheden en fondsen binnen Den Haag. Moslima Rianne ten Veen vertelde haar ervaringen met een project vergelijkbaar met Geloven in Groen in haar vorige woonplaats Birmingham, Engeland. Daarna splitste de groep zich in tweeën waarbij de ene helft de volgende stappen rondom verduurzaming van het gebedshuis besprak en de andere helft aan de slag ging met tuinen rondom het gebedshuis.

Op **9 mei** vond de vierde bijeenkomst van Geloven in Groen plaats in de Morgensterkerk. Er waren zo'n 30 mensen van 10 verschillende gebedshuizen aanwezig. In de plenaire sessie gaf een ervaringsdeskundige tips en adviezen om de achterban te betrekken en motiveren. Vervolgens gingen mensen uiteen in deelsessies. Doordat er verschillende behoeften in de groep leefden, was ervoor gekozen om een viertal ervaringsdeskundigen en experts uit te nodigen.

1) Femke Slegers van Den Haag Fossielvrij sprak na haar bijdrage in de plenaire sessie verder met deelnemers over hoe mensen mee te nemen op de weg naar verduurzaming, 2) Wim Schutten vertelde meer over de PostCodeRoos regeling die ruim drie jaar geleden is geïntroduceerd als financieringsmogelijkheid om gezamenlijk zonne-energie op te wekken in wijken, 3) Hendrik Jan Bakker deelde zijn jarenlange ervaring op het gebied van vergroenen van gebieden (tuinen) en 4) Ingrid Vogels lichtte het plan van aanpak voor de verduurzaming van de Oud-Katholieke Kerk toe, dat zij coördineert van subsidieaanvraag tot isolatie, ledverlichting en installatie zonnepanelen. Ook deze sessie was gericht op het aanjagen van actie en helpen bij de volgende te nemen stappen in het proces van verduurzaming.

Op zaterdag **4 augustus** behaalde de Indonesische Al-Hikmah moskee een mijlpaal met het realiseren van een tuin (zie foto's links van Rudy van der Aar). Twintig vrijwilligers van jong tot oud gingen onder leiding van Rudy van der Aar aan de slag om een plek naast de moskee te creëren waar kinderen kunnen leren over de natuur én die zorgt voor betere opvang van regenwater. Daarnaast zorgt de tuin voor CO₂-reductie, want planten nemen CO₂ op uit de lucht wanneer in hun bladeren fotosynthese plaatsvindt. De actie was in samenwerking met Operatie Steenbreek van Duurzaam Den Haag. In totaal heeft een betegeld stuk grond van 20 bij 4

meter plaatsgemaakt voor een tuin.

De laatste bijeenkomst van 2018 vond plaats op **10 oktober** in Hindoecentrum Sewa Dhaam. Het centrale thema was spiritualiteit en duurzaamheid. Zo'n dertig mensen werden eerst verwelkomd door Pandit Tewarie (zie foto rechtsboven op volgende pagina, fotograaf Jurriaan Brobbel) en daarna door de kersverse wethouder Duurzaamheid en Energietransitie

Liesbeth van Tongeren. Zij kondigde aan dat de gemeente geld beschikbaar heeft gesteld voor het efficiënter inregelen van verwarmingsinstallaties, ook wel waterzijdig inregelen genoemd.

Na de bijdrage van de wethouder sprak filosoof en ecooloog Matthijs Schouten over spiritualiteit en duurzaamheid. Schouten doet al meer dan 25 jaar onderzoek naar hoe in verschillende culturen en religies naar de natuur gekeken wordt. Hij nam de deelnemers mee langs deze wereldbeelden en liet zien hoe de mens zich in verschillende religies tot de natuur verhoudt. In de deelsessies daarna spraken mensen door over spiritualiteit. Ook was er een sessie met meer informatie over het waterzijdig inregelen en sprak men over de tuinen.

Tot slot nam Laura Reijnders op 27 november en 11 december deel aan twee avondbijeenkomsten georganiseerd door de gemeente Den Haag over de communicatie en informatie betreffende de energietransitie in Den Haag. Tijdens de twee avonden bracht ze zo goed als mogelijk het perspectief en de ervaringen van het initiatief Geloven in Groen in.

Interfaith Conference: Faith in Science?

De Interfaith Conference is een jaarlijks terugkerend evenement georganiseerd door IofC Nederland, Haastu en het Interfaith Student Chaplaincy dat verbonden is aan het International Institute for Social Studies (ISS). Het begon als kleinschalige interreligieuze bijeenkomst voor internationale studenten. Inmiddels is het uitgegroeid tot een conferentie voor (veelal internationale) mensen uit heel Nederland. In 2018 vond de conferentie plaats op **18 november** en het thema was *Faith in Science?*

Zo'n 130 deelnemers van verschillende nationaliteiten en levensbeschouwingen gingen in gesprek over wat wetenschap is, wat religie is en of je moet kiezen tussen beide. Hoofdspreker professor en nanotechnoloog Cees

Dekker trapte de dag af met een lezing over zijn persoonlijke visie op het thema vanuit zijn identiteit als wetenschapper en christen. Tijdens dialogotafels (zie foto links) bespraken deelnemers in groepjes van 8 prikkelende stellingen. Het onderdeel Human Library is een bibliotheek gevuld met mensen en hun verhalen in plaats van boeken en hun bladzijden. Er waren een tiental 'boeken' waaruit deelnemers konden kiezen en er waren in totaal twee rondes. De boeken waren evenals het publiek zeer divers: jong en oud, verschillende religieuze achtergronden en verschillende nationaliteiten. Vanuit het IofC netwerk waren de

Initiatives of Change Nederland

coördinatoren van de Caux conferentie Towards an Inclusive Peace aanwezig als boek: Johannes Langer en Eliana Jimeno. Zij reisden vanuit Duitsland af naar Den Haag om hun verhaal te vertellen tijdens de Human Library. De dag werd afgesloten zoals hij begon: met muziek van Prewien Pandohi-Mishre (zie de persoon rechts op de foto rechts). Hij is zanger en componist en door een samenwerking met festival Sacred Songs stond hij ook bij de Interfaith Conference op het podium.

In 2018 heeft Willem Jansen van lofC Nederland de coördinatie van de conferentie overgenomen van Waltraut Stroh. Zij was tot juni 2018 studentenpastor van het ISS. Hij organiseerde de conferentie samen met haar, Elly Stigter van lofC Nederland, Shyny Joseph, Marianne Rothmann en studenten van het ISS.

Een avond rondom Healing History

Op zaterdag 17 juni organiseerde Willem Jansen een avond rondom het bouwen van vertrouwen en inclusieve vrede nadat er in een land een volkerenmoord heeft plaatsgevonden. Tijdens de avond kwamen dertig mensen van verschillende achtergrond samen om in een veilige sfeer dit onderwerp te bespreken. Een van de deelnemers was de Nederlands-Turkse Tayfun van The Hague Peace Projects. Hij startte drie jaar geleden een gesprek tussen Nederlandse Koerden, Turken en Armeniërs, dat inmiddels is uitgegroeid tot een breed initiatief dat regelmatig themabijeenkomsten organiseert. Een aantal keren vond deze dialoog plaats in het internationale conferentiecentrum van lofC in Caux, Zwitserland. Een bijzonder moment tijdens de bijeenkomst op 17 juni was toen een Syrische en Soedanese deelnemer elkaar na 4 jaar terugzagen nadat zij samen van Egypte naar Italië waren gevlucht en op de Middellandse Zee hadden rondgedobberd.

Theater voor Ketu Koti

lofC Nederland staat jaarlijks stil bij de afschaffing van de slavernij. In 2018 sloten we ons aan bij een activiteit van Het Nationale Theater in samenwerking met De Veenfabriek, Pasado Presente, Stichting Samen Sterk en Songs of Freedom. Met steun van de gemeente Den Haag organiseerden zij op **zondag 1 juli** Theater voor Ketu Koti in het Theater aan het Spui (zie foto links). Het festival is een herdenking en viering tegelijkertijd. Op 1 juli

1863 werd de slavernij in het Nederlands Koninkrijk afgeschaft. Moderator van de dag

Initiatives of Change Nederland

Romana Vrede lichtte toe: 'We vieren de herwonnen vrijheid, maar er is vooral de noodzaak tot herdenken.'

Het festival bestond uit een vol middag- en avondprogramma met theater, film, discussies, een lezing en een Surinaams buffet. 's Middags wandelde een groep met erfgoeddeskundige Valika Smeulders door Den Haag, waar acteurs op verschillende plekken het slavernijverleden tot leven brachten (zie bovenstaande foto van de groep wandelaars). De verschillende onderdelen werden goed bezocht. De wandeling zat vol evenals de foyer van het Theater aan het Spui tijdens de lezingen.

Après Caux

In de zomer reizen deelnemers vanuit de hele wereld waaronder Nederland af naar Zwitserland om het internationale lofC Caux Forum bij te wonen. Met de opgedane ervaringen komen mensen geïnspireerd en vol met nieuwe contacten en kennis terug. Om ervoor te zorgen dat deze ervaring gedeeld kan worden met deelnemers van andere conferenties, van voorgaande jaren en mensen die meer willen weten over het Caux Forum, organiseerde lofC Nederland op donderdag **13 september** een avond om aan deze behoefte te voldoen met de naam Après Caux.

Deelnemers uit binnen- en buitenland kwamen naar de avond met zo'n 25 deelnemers. Aan het begin van de avond deelden drie sprekers hun ervaringen van het Caux Forum: Tayfun Balcik, Howard Grace en Laura Reijnders. Vervolgens gingen deelnemers opgesplitst in kleinere groepen, in gesprek. Praten met heel verschillende mensen, verhalen horen van werkelijkheden die je je niet kunt voorstellen.

Meer dan napraten óver Caux, veranderde de Amaliastraat in een avond zoals in Caux.

Aandacht voor milieubewust eten

Ieder jaar staat lofC Nederland stil bij voedselzekerheid en -veiligheid in aanloop naar Wereldvoedseldag op 16 oktober. In 2018 was het thema: hoe eet ik een milieubewuste en lekkere maaltijd? Laura Reijnders deed onderzoek naar hoe milieubewust eten eruitziet en hoe je dit het beste doet. Het onderzoek resulteerde in een artikel op de website waar onder andere uit blijkt dat het verminderen van dierlijke eiwitten goed is voor het milieu (zie tabel van Milieu Centraal links). Aangezien de Nederlandse keuken van origine veel dierlijke eiwitten gebruikt, is de vraag hoe: hoe kan ik een smaakvolle plantaardige maaltijd koken?

Om die vraag te beantwoorden organiseerde lofC Nederland de kookworkshop 'Smaken en ideeën voor een plantaardige maaltijd' in samenwerking met kookliefhebber Ben de Vries (in rood-wit gekleurde schort op de foto rechts). In totaal kwamen 12 mensen, 6 tijdens de pilot en 6 tijdens de workshop, samen om meer te leren over plantaardig koken, de essentie van de smaak umami en samen aan de slag te gaan in de keuken. 'De sleutel voor een lekkere maaltijd is dat de vijf smaken (zoet, zuur, zout, bitter, umami) er allemaal in zitten en dat je ze met elkaar in balans brengt,' aldus De Vries.

One Young World dinner

Midden oktober werd Den Haag overspoeld door veelbelovende jongeren van over de hele wereld die naar de stad toekwamen voor de driedaagse One Young World (OYW) top. Zo'n 1900 deelnemers uit 196 landen volgden een intens programma vol speeches en netwerken. Op vrijdagavond **19 oktober** kregen deelnemers de kans om bij een lokale organisatie samen te komen voor een zogenaamd *community dinner*.

Laura Reijnders van lofC Nederland verwelkomde samen met Stefanie Schuddebeurs van de Luisteracademie een groepje van 11 deelnemers en 9 mensen uit het Nederlandse lofC netwerk voor een maaltijd en moment van ontmoeting en reflectie. Voor de deelnemers van OYW was de warme, huiselijke sfeer een verademing. 'Het was alsof er bij binnenkomst iets van me af viel,' aldus een van

de deelnemers. Na een moment van stilte aan tafel, kan de maaltijd en het gesprek beginnen. Op de tafels liggen gesprekskaartjes met vragen over rolmodellen en motivatie, zo worden de deelnemers uitgenodigd de koetjes en kalfjes over te slaan en samen de verdieping in te gaan. De avond eindigt met een gezamenlijk gesprek. De afgevaardigden deelden hun inzichten van de avond. 'De wereld is zo groot, maar de mensheid is een dorp,' concludeerde een van hen. Een andere deelnemer die net tot parlamentslid was verkozen in een land dat heel hard naar extreemrechts op schuift, zei: 'Soms is weerstand bieden en

zorgen dat er geen verdere achteruitgang is, ook al vooruitgang. Die gedachte neem ik mee in mijn komende termijn.'

Banden met Oekraïne versterken

In het verleden hebben lofC Nederland en de aan lofC gelieerde stichting in Oekraïne Foundations for Freedom (F4F) veel samengewerkt en uitgewisseld. Dit jaar bezocht Lena Kashkarova van F4F uit Oekraïne lofC Nederland. Laura Reijnders ging naar Oekraïne om een door Kashkarova georganiseerde cursus te volgen en kennis te maken met het netwerk daar.

Lena Kashkarova kwam in april naar lofC Nederland. Op **5 april** sprak ze tijdens een openbare avond met de titel 'Hoop en Inspiratie uit Oekraïne'. Ze gaf de ruim 20 deelnemers inzicht in de huidige situatie van Oekraïne en de mogelijkheden en uitdagingen die op haar pad komen tijdens haar werk om dialogen in Oekraïne te initiëren en begeleiden. Op **7 april** organiseerde lofC Nederland een taster workshop geweldloze communicatie met Kashkarova als trainer (zie foto onderaan vorige pagina). Kashkarova bestudeert, beoefent en gebruikt deze methode onder andere in het werk dat zij doet voor F4F.

In november reisde Laura Reijnders naar Oekraïne waar ze van **2 tot en met 4 november** een training geweldloze communicatie volgde. Er namen 30 mensen deel aan de training waarvan er drie niet uit Oekraïne kwamen (zie foto links). Het bezoek gaf haar de kans om meer over geweldloze communicatie te leren, en om de Oekraïense collega's en hun werk beter te leren kennen en zich te verdiepen in het land en de geschiedenis. Bij terugkomst is deze kennis en ervaring gedeeld heeft met het team lofC Nederland en de achterban via twee artikelen.

Verborgene Veerkracht

Op donderdag **29 november** vertelde de in Vietnam geboren Uyên Lu over haar vlucht naar vrijheid en inzet voor mensenrechten. Als een van de honderdduizenden Vietnamezen ontvluchtte Lu, toen 16 jaar oud, in 1980 met haar zus de communistische dictatuur. In de afgelopen jaren werkte ze aan het boek *Verborgene Veerkracht*, dat antwoord geeft op de veel gestelde vraag: 'waarom ben je gevlucht'. Tijdens deze avond vertelde ze delen van dit verhaal dat gaat over het herwinnen van vrijheid (zie foto bovenaan de volgende pagina). Niet alleen letterlijk, door uit haar land te vluchten, maar ook geestelijk, door trauma's te verwerken. Ze sprak ook over hoe zij zich nu inzet voor de vrijheid van anderen: van tot

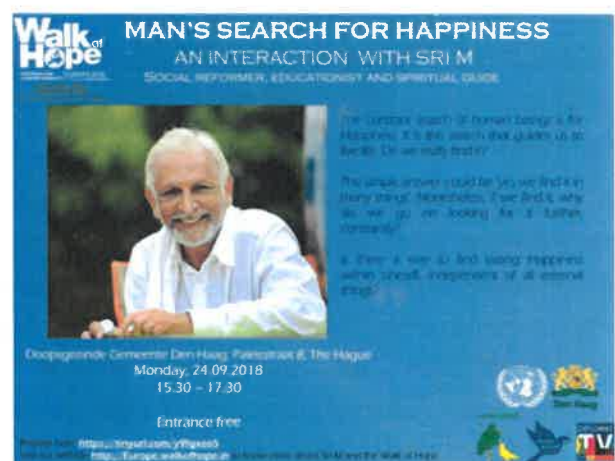

onterecht ter dood veroordeelden in Vietnam, tot Nederlandse oorlogsveteranen die door hun trauma's gevangen worden gehouden. Zodoende inspireerde zij de aanwezige 50 deelnemers waaronder recent gevluchte mensen en gaf zij een authentiek en eigen verhaal van hoop aan hen mee.

Verkennde samenwerkingen

In de loop van 2018 zijn er verschillende activiteiten en initiatieven ontplooid met andere organisaties en partijen die de potentie hebben zich in 2019 verder te ontwikkelen. **Casa Amalia** werd vanaf begin 2017 ontwikkeld en was gepland om begin 2018 van start te gaan. Willem Jansen signaleerde dat er eenzaamheid onder studenten is, met name onder Chinese, Midden-en Oost-Europese, Afrikaanse en Antilliaanse studenten. Op basis van vele gesprekken met studenten, decanen, psychologen, (begeleiders van) studentenverenigingen en individuele studenten van Haagse hoger onderwijsinstellingen ontwikkelde hij in gezamenlijkheid Casa Amalia: een initiatief om het centrum van lofC Nederland voor 1 dag per week een thuis weg van huis te laten zijn voor deze internationale studenten. Met de uitvoering kwamen tegenvallers (partners kwamen niet over de brug en een stagiaire viel last-minute weg) en studenten bleken het in praktijk te druk te hebben, kwamen beloften niet na of stelden irreële activiteiten voor. Aangezien het thema van eenzaamheid onder studenten onverminderd actueel blijft, houdt Jansen oren en ogen open voor het geval een nieuwe kans voor uitvoering zich voordoet.

In september sloot lofC Nederland zich aan bij een samenwerking rondom het organiseren van de Walk of Hope en het bezoek van de oprichter van dit initiatief Sri M. Op 21 september, de internationale dag van de vrede, vond de Walk of Hope plaats in Den Haag met zo'n 1500 deelnemende studenten en op 24 en 25 september waren activiteiten met Sri M gepland. Op dinsdag **25 september** trad Willem Jansen op als moderator van een gesprek over 'How to reach inter-communal Harmony' met Sri M in de Paleiskerk te Den Haag. Een superdiverse groep van 50 mensen nam deel aan de avond.

In **november** 2018 startte de pilot The School of Shapers waaraan Willem Jansen en Laura Reijnders namens lofC Nederland deelnamen na een selectieprocedure. The School of

Shapers is ontwikkeld door Umar Mirza na gesprekken met vele organisaties, experts, bedrijven en lokale changemakers. Het doel is om maatschappelijke uitdagingen van Den Haag aan te gaan met mensen die al ijverig bouwen aan een meer sociale en rechtvaardige stad. In totaal werden 7 trainingen georganiseerd om de 15 geselecteerde deelnemers (zie foto rechts, fotografie onbekend) van kennis en tools te voorzien om elkaar beter te leren kennen, eigen initiatieven

verder uit te bouwen en kansen voor samenwerking te signaleren en te bespreken. Aangezien het een pilot betreft en over de laatste trainingen in januari 2019 plaatsvinden, zullen we volgend jaar zien of er samenwerkingen uit voort zijn gekomen.

Inzamelingsacties

lofC Nederland organiseerde ook in 2018 tweemaal een financiële actie. In het voorjaar om is er ruim € 2.100 gedoneerd voor mensen uit het netwerk van lofC Nederland die aan het Caux Forum willen deelnemen en daarbij financiële ondersteuning nodig hadden. De decemberactie was gericht op het uitbreiden en consolideren van het werk van lofC in Indonesië. In totaal werd er €1027 gedoneerd. Tot slot, rapporteren we dat de opbrengst van de actie eind 2017 voor steun aan de Zwitserse zusterstichting ten behoeve van nodige reparaties aan het monumentale gebouw in Caux in totaal € 2.657 is geweest. Dit bedrag was nog niet bekend ten tijde van het jaarverslag van 2017.

Publiciteit en communicatie

Laura Reijnders is verantwoordelijk voor de publiciteit van lofC in Nederland. Dit omvat PR, website, sociale media, digitale en papieren nieuwsbrieven, ondersteuning activiteiten, werken aan een strategie van lofC Nederland en daaruit voortvloeiend een strategie voor communicatie.

In januari 2018 werd de nieuwe huisstijl van lofC wereldwijd gelanceerd. Laura Reijnders werkte sinds november 2015 in internationaal verband samen met collega's in Zwitserland en Engeland aan het 'brand refresh project'. Dit project had als doel om het lofC logo, de huisstijl (kleuren, lettertypes, etc.) en alles wat daarbij komt kijken een nieuw uiterlijk te geven, zodat het lofC netwerk zichzelf helder kan presenteren. Naast logo's is het lofC netwerk voorzien van vele sjablonen waaronder die voor nieuwsbrieven, flyers, rapportages, posters en roll-up banners. Door de lancering van de nieuwe huisstijl zijn alle communicatiemiddelen in 2018 opgefrist met uitzondering van de enveloppen.

INITIATIVES OF CHANGE
BRAND GUIDELINES

Het werken met de sjablonen heeft het werk een stuk makkelijker gemaakt, zeker als het aankomt op het maken van flyers, posters en nieuwsbrieven.

In 2018 is er viermaal een papieren nieuwsbrief verschenen die naar ruim 200 personen werd gestuurd. In totaal werden er zes digitale nieuwsbrieven verstuurd. De digitale versie werd in het begin van het jaar naar 524 personen gestuurd. Na de invoering van de nieuwe privacywetgeving in mei (zie volgende pagina voor meer informatie) liep het aantal abonnees op deze nieuwsbrief terug tot 505 en aan het einde van het jaar waren het er 514. Gemiddeld werd de digitale nieuwsbrief door 40% van de abonnees geopend en 8,5% klikte een of meerdere links in de nieuwsbrief aan.

Kijkend naar de statistieken van de website van lofC Nederland is te zien dat er 5% meer gebruikers waren en dat van deze bezoekers er 4,5% meer nieuwe gebruikers van de website waren ten opzichte van het jaar ervoor. Een gebruiker is iemand die in een bepaalde periode minimaal één keer de website heeft bezocht. Als deze persoon later dezelfde dag terugkomt, wordt deze niet nogmaals geteld. Het aantal pagina's dat bezocht werd was nagenoeg hetzelfde en kwam in totaal uit op 31450 in 2018. Het aantal unieke paginaweergaves waarin pagina's die tijdens 1 sessie meerdere keren worden bekeken niet dubbel worden geteld, kwam in 2018 uit op 24603.

Vaste freelancer voor de communicatie is Irene de Pous. Zij redigeert artikelen, schrijft verslagen en artikelen. Zo interviewde ze in 2018 vier mensen uit het lofC netwerk voor een serie over wat hen inspireert om zich in te zetten voor een betere wereld en wat hen dagelijks moed geeft om door te gaan. Verder gaf ze de samenwerking tussen lofC Nederland en het platform Nieuw Wij verder vorm, zodat artikelen en agenda items onderling gedeeld worden.

Kennismanagement, ICT en privacy

Op 25 mei 2018 werd de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Dat betekende dat in de hele Europese Unie (EU) dezelfde privacywetgeving geldt. lofC Nederland heeft een nieuwe versie van het privacy beleid binnen de stichting geschreven en daaruit voortvloeiend is een privacyverklaring voor de website geschreven en gepubliceerd. Abonnees op de digitale en papieren nieuwsbrief zijn op de hoogte gesteld

van de nieuwe wetgeving, hoe hun persoonsgegevens verwerkt zijn en hoe ze het lidmaatschap op kunnen zeggen waarna de data worden verwijderd. Alle documenten en plaatsen waar gegevens zijn opgeslagen, zijn geïnventariseerd en op de juiste manier opgeslagen. Tot slot, hebben Lotty Wolvekamp en Laura Reijnders een stappenplan

gemaakt hoe er de komende jaren verder wordt gewerkt en de juiste aandacht wordt gegeven aan privacy binnen lofC Nederland.

In het kader van de AVG, de wens voor een emailprovider met meer mogelijkheden (goed werkende functionaliteiten zoals agenda, opslagcapaciteit), meer opslagcapaciteit voor de bestanden van lofC Nederland en kennisdeling en -uitwisseling binnen de stichting is in mei 2018 Office 365 geïnstalleerd voor het hele team. Doordat lofC Nederland de ANBI-status heeft, kan zij gratis gebruikmaken van dit platform. Voor de emailmigratie is een externe partij ingevlogen om alles zo vlekkeloos mogelijk te laten verlopen, wat is gelukt. De eerste bestanden zijn in 2018 geüpload op het kennisdelingsplatform en intranet genaamd Teams. De resterende documenten volgen in 2019.

Internationaal

In **januari** reisde Willem Jansen namens lofC Nederland af naar Asia Plateau. Dit centrum van lofC India in Panchgani bestond begin 2018 vijftig jaar en dat werd gevierd met een conferentie en een internationale bijeenkomst. Tijdens de conferentie blikten ruim 300 mensen uit 40 landen terug op 50 jaar Asia Plateau. De conferentie werd gevolgd door een overleg met de naam 'Agni Path'. In deze bijeenkomst kwamen 84 mensen vanuit het internationale lofC netwerk samen voor een gesprek over de toekomst van lofC (zie bovenstaande foto, fotograaf onbekend).

Van **21 tot 26 april** maakte een delegatie van lofC Libanon een rondreis door Zweden om te vertellen over hun de-radicaliseringsproces. De twee moslims en een christen zijn voormalige soldaten uit de Libanese burgeroorlog en zetten zich nu gezamenlijk in voor vrede in het project 'Fighters for peace'. Willem Jansen trok met de delegatie op in Stockholm (links op de foto tijdens een dialoog, fotograaf Osama Alrantisi).

Ook dit jaar reisde Nederlanders af naar Zwitserland om deel te nemen aan het **Caux Forum** in het internationale conferentiecentrum van lofC. Elly Stigter, werkzaam bij lofC Nederland sinds mei, Lotty Wolvekamp en Julia Ijsselmuiden (op de foto rechts, fotograaf onbekend) namen deel aan *Just Governance for Human Security*. Willem Jansen ging naar de conferentie *Towards an Inclusive Peace*. Dit keer vond de dialoog tussen Turken, Koerden en Armeniërs plaats tijdens de Europa conferentie *Addressing Europe's Unfinished Business*. In totaal deden 15 mensen uit Nederland, Libanon en Armenië mee aan de dialoog die in 2018 voor de vierde keer plaatsvond. Irene de Pous maakte deel uit van het conferentieteam van de Europa conferentie. Zij schreef de artikelen voor de website en deed interviews met deelnemers en sprekers.

Laura Reijnders verzorgde tijdens deze conferentie een training die ze samen met Stefanie Schuddebeurs had ontwikkeld genaamd *Strengthening your Democratic Skills* (zie foto links, fotograaf onbekend). In de 4-daagse training werd het begrip democratie van onderop benaderd en gingen de ruim 15 deelnemers op zoek naar hoe zij democratisch kunnen handelen in hun dagelijkse leven. Door ervaringsgerichte oefeningen en reflectie daarop kregen de deelnemers inzicht in hoe zij

luisteren en beslissingen nemen, en werden er handvatten aangereikt om meer democratie in de praktijk van alledag toe te passen.

Tegelijkertijd met de Europa conferentie liep het programma *Learning to be a Peacemaker*. In dit programma onderzoeken jonge Europese moslims hun waarden en rol in de samenleving. Javed Latif was mentor tijdens dit programma dat door Peter Riddell van lofC Verenigd Koninkrijk werd georganiseerd. Rechts de groepsfoto van de deelnemers na de uitreiking van de certificaten (fotograaf onbekend).

Aan de populaire kinderconferentie CATS (*Children as Actors for Transforming Society*) deed in 2018 Peter Schreijgrond mee samen met zijn twee zoons.

Bestuurslid Foske Toonstra was van **12 tot en met 14 oktober** in Noorwegen voor een bijeenkomst met de European Steering Group van lofC.

Bestuursvoorzitter Lotty Wolvekamp woont als lid van het bestuur van de Stiftung Caux-Initiativen der Veränderung, die verantwoordelijk is voor het internationale conferentiecentrum in Caux, Zwitserland, regelmatig de vergaderingen van deze stichting bij.

Laura Reijnders woonde in Caux de jaarlijkse vergadering van de Internationale Communicatiegroep bij.

Als actief lid van de overkoepelende organisatie Initiatives of Change International bezoekt onze stichting trouw de jaarvergaderingen (Global Assembly's). In 2018 werd Nederland op de jaarvergadering in Caux vertegenwoordigd door bestuursvoorzitter Lotty Wolvekamp en Laura Reijnders, coördinator communicatie.

Tijdens deze jaarvergadering op **15 juli** is Suresh Vazirani uit India verkozen als de nieuwe voorzitter van Initiatives of Change Internationaal voor de komende drie jaar. Op de foto rechtsboven de groep die dit jaar samenkwam voor de jaarvergadering (fotografie: Alena Vasilyeva).

Den Haag,

C.W. M. Wolvekamp
voorzitter

H.G. de Pous-de Jonge
secretaris

Initiatives of Change
Nederland

Jaarrekening 2018

Balans per 31 december 2018

(na resultaatbestemming)

		2018		2017	
		EUR	EUR	EUR	EUR
Vaste activa					
Materiële vaste activa	1	616.339		690.340	
Financiële vaste activa	2	275.000		275.000	
Effecten	3	3.603.768		3.942.698	
			4.495.107		4.908.038
Vlottende activa					
Overige vorderingen	4	9.902		17.594	
Liquide middelen	5	832.624		79.454	
			842.526		97.048
Som der vlottende activa			5.337.633		5.005.086
Eigen vermogen					
Algemene reserve	6	4.688.889		4.356.010	
Herwaarderingsreserve		600.707		608.640	
Bestemmingsreserve		5.789		6.987	
Bestemmingsfonds		22.634		22.267	
			5.318.019		4.993.904
Overlopende passiva	7		19.614		11.182
			5.337.633		5.005.086

VOOR WAARMERKINGS-
DOELEINDEN

Verstegen accountants
en belastingadviseurs

d.d. 05/03/2019

Staat van baten en lasten over 2018

		Werkelijk 2018 EUR	Begroot 2018 EUR	Werkelijk 2017 EUR
Baten				
Nalatenschappen en giften	8	788.256	46.100	32.526
Baten uit beleggingen	9	-123.312	65.200	229.370
Overige baten		135	250	963
Som der baten		665.079	111.550	262.859
Lasten				
Personeelskosten	10	172.981	196.246	149.592
Afschrijvingen op materiële vaste activa				
	11	-24.659	20.000	20.188
Overige kosten	12	254.142	157.100	125.940
Som der lasten		402.464	373.346	295.720
Saldo		262.615	-261.796	-32.861
Bestemming van het saldo				
Mutatie bestemmingsreserve		-1.198		-2.473
Mutatie bestemmingsfonds		367		-19.674
Mutatie algemene reserve		263.446		-10.714
		262.615		-32.861

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2018

Algemeen

De Nederlandse Stichting Initiatives of Change (Morele Herbewapening) is gevestigd te Den Haag en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41151059.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens Richtlijn voor de jaarverslaggeving C1 "Kleine organisaties zonder winststreven".

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslaggevingsperiode van een kalenderjaar.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, met uitzondering van de huizen en de effecten.

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's.

Grondslagen voor de omrekening van vreemde valuta's

Transacties in vreemde valuta

Transacties luidend in vreemde valuta worden naar euro's omgerekend tegen de geldende wisselkoers per transactiedatum. In vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum naar euro's omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta's die tegen historische kostprijs worden opgenomen, worden naar euro's omgerekend tegen de geldende wisselkoersen per transactiedatum. De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden als last in de staat van baten en lasten opgenomen.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur zich oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, overige vorderingen, geldmiddelen en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Financiële instrumenten die deel uitmaken van een handelsportefeuille

Financiële instrumenten (activa en verplichtingen) die worden aangehouden voor handelsdoeleinden worden gewaardeerd tegen reële waarde en wijzigingen in die reële waarde worden verantwoord in de staat van baten en lasten. In de eerste periode van waardering worden toerekenbare transactiekosten als last in de staat van baten en lasten opgenomen.

Overige vorderingen

Overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rente methode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Overige financiële verplichtingen

Financiële verplichtingen die geen deel uitmaken van een handelsportefeuille worden tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd op basis van de effectieve rente methode.

Materiële vaste activa

De huizen worden gewaardeerd op actuele waarde. De actuele waarde wordt bepaald aan de hand van de vastgestelde WOZ-waarde. De actuele waarde van het huis in de Amaliastraat wordt verminderd met de cumulatieve afschrijvingen, omdat het in gebruik is als kantoorpand. Hierbij wordt rekening gehouden met grond waarover niet wordt afgeschreven.

De verbouwingskosten, inventarissen en auto's worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd, indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.

Financiële vaste activa

De grondslagen voor overige financiële vaste activa zijn opgenomen onder het hoofd Financiële instrumenten.

Vorderingen en effecten

De grondslagen voor de waardering van vorderingen en effecten is beschreven onder het hoofd financiële instrumenten.

Eigen vermogen

Algemene reserve

Nalatenschappen, legaten en algemene giften boven de € 200.000 worden rechtstreeks in de algemene reserve gemuteerd.

Herwaarderingsreserve

Waardevermeerderingen van materiële vaste activa die worden gewaardeerd tegen actuele waarde (huizen) worden opgenomen in de herwaarderingsreserve. De herwaarderingsreserve wordt gevormd per individueel actief en is niet hoger dan het verschil tussen de boekwaarde op basis van historische kostprijs en de boekwaarde op basis van actuele waarde. Als een actief wordt vervreemd, valt een eventueel aanwezige herwaarderingsreserve met betrekking tot dat actief vrij ten gunste van de Algemene reserve.

Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het hoofd financiële instrumenten.

Opbrengstverantwoording

Nalatenschappen, legaten en algemene giften onder de € 200.000 worden in het jaar van ontvangst verantwoord in de staat van baten en lasten.

Ontvangen subsidies en giften voor speciale doeleinden worden in het jaar van ontvangst verantwoord in de staat van baten en lasten. Deze subsidies en giften worden door het bestuur toegewezen aan een bepaald doel en de nog niet bestede gelden worden via de resultaatbestemming verantwoord als bestemmingsreserves onder het eigen vermogen.

Overige kosten

De overige kosten worden als last verantwoord indien de onvoorwaardelijke toezegging aan een derde wordt gedaan.

Balans per 31 december 2018

1. Materiële vaste activa

	Grond en huizen EUR	Verbouwings- kosten EUR	Inventarissen EUR	Auto's EUR	Totaal EUR
Stand per 1 januari 2018					
Aanschaffingsprijs	131.914	3.665	41.949	21.904	199.432
Herwaardering	788.086	–	–	–	788.086
Bruto boekwaarde	920.000	3.665	41.949	21.904	987.518
Cumulatieve afschrijvingen	-249.683	-2.932	-24.850	-19.713	-297.178
Netto boekwaarde	670.317	733	17.099	2.191	690.340
Mutaties in de boekwaarde:					
Investerings	–	–	–	–	–
Aanschafwaarde					
desinvesteringen	-61.767	–	–	–	-61.767
Afschrijvingen	-14.700	-733	-3.568	–	-19.001
Herwaardering	6.767	–	–	–	6.767
Afschrijvingen					
desinvesteringen	–	–	–	–	–
	-69.700	-733	-3.568	–	-74.001
Stand per 31 december 2018					
Aanschaffingsprijs	70.147	3.665	41.949	21.904	137.665
Herwaardering	794.853	–	–	–	794.853
Bruto boekwaarde	865.000	3.665	41.949	21.904	932.518
Cumulatieve afschrijvingen	-264.383	-3.665	-28.418	-19.713	-316.179
Netto boekwaarde	600.617	–	13.531	2.191	616.339
Afschrijvingspercentages	2%	20%	10-25%	20%	

2. Financiële vaste activa

	31-12- 2018 EUR	31-12- 2017 EUR
Lening u/g	275.000	275.000
	<u>275.000</u>	<u>275.000</u>

Lening u/g betreft een geldlening van oorspronkelijk EUR 300.000 verstrekt vanaf mei 2010 met een looptijd van 5 jaar. In 2015 is de looptijd met 10 jaar verlengd.

Het rentepercentage bedraagt 2,8% per jaar.

Op de geldlening hoeft gedurende de looptijd niet te worden afgelost.

De verstrekte zekerheden betreffende de lening u/g betreffen de vestiging van het recht van hypotheek op de registergoederen en het pandrecht op de roerende zaken.

3. Effecten

	31-12- 2018 EUR	31-12- 2017 EUR
Aandelen	2.514.998	2.979.024
Obligaties	1.088.770	963.674
	<u>3.603.768</u>	<u>3.942.698</u>

4. Overige vorderingen

	31-12- 2018 EUR	31-12- 2017 EUR
Lopende interest obligaties	5.232	14.105
Nog te ontvangen bedragen	3.000	-
Te vorderen dividendbelasting	1.038	1.479
Vooruitbetaalde bedragen	632	2.010
	<u>9.902</u>	<u>17.594</u>

In de overige vorderingen is, net als in 2017, geen bedrag begrepen met een resterende looptijd langer dan 1 jaar.

5. Liquide middelen

	31-12-2018 EUR	31-12-2017 EUR
Kas	59	26
Bank	832.565	79.428
	832.624	79.454

De liquide middelen zijn terstond opeisbaar.

6. Eigen vermogen

	Algemene reserve EUR	Herwaarderings- reserve EUR	Bestemmings- reserve EUR	Bestemmings- fonds EUR	Totaal EUR
Stand per 31 december 2017	4.356.010	608.640	6.987	22.267	4.993.904
Mutaties 2018					
Resultaat boekjaar 2018	263.446	-	-1.198	367	262.615
Herwaardering boekjaar	-	61.500	-	-	61.500
Mutatie i.v.m. verkoop Smaragdhorst	54.733	-54.733	-	-	-
Overheveling afschrijving	14.700	-14.700	-	-	-
Stand per 31 december 2018	4.688.889	600.707	5.789	22.634	5.318.019

Het resultaat, ad € 262.615, is vooruitlopend op het besluit van het bestuur als volgt verwerkt:

- Een bedrag van EUR 263.446 wordt toegevoegd aan de algemene reserve;
- Een bedrag van EUR 1.198 wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve;
- Een bedrag van EUR 367 wordt toegevoegd aan het bestemmingsfonds.

De bestemmingsreserve is gevormd door het bestuur met een specifiek doel.

De bestemmingsreserves zijn als volgt nader te specificeren:

	Stand per 1 januari 2018 EUR	Dotatie 2018 EUR	Onttrekking 2018 EUR	Stand per 31 december 2018 EUR
Jeugdreserve	4.972	-	-	4.972
Overige reserves	2.015	12.609	13.807	817
	6.987	12.609	13.807	5.789

Het bestemmingsfonds is als volgt nader te specificeren:

	Stand per 1 januari 2018 EUR	Dotatie 2018 EUR	Onttrekking 2018 EUR	Stand per 31 december 2018 EUR
Internationaal Reisfonds	22.267	–	–	22.267
Mapping fonds	–	9.210	8.843	367
	22.267	9.210	8.843	22.634

7. Overlopende passiva

	31-12- 2018 EUR	31-12- 2017 EUR
Nog te betalen accountantskosten	6.000	4.000
Loonbelasting	6.116	3.067
Reservering vakantiegeld	3.446	2.133
Reservering vakantiedagen	4.052	1.982
	19.614	11.182

In de overlopende passiva is, net als in 2017, geen bedrag begrepen met een resterende looptijd langer dan 1 jaar.

Financiële instrumenten

Algemeen

De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van financiële instrumenten die de onderneming blootstellen aan marktrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans onder effecten zijn opgenomen.

De stichting handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het marktrisico te beperken.

Kredietrisico en renterisico

De effecten (waaronder obligaties) worden gewaardeerd op marktwaarde. Hiernaast loopt de stichting geen krediet- en renterisico.

Marktwaaarde

De effecten, zoals in de balans verantwoord, zijn reeds gewaardeerd op marktwaaarde. De marktwaaarde van de overige in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen (lopende interest en te vorderen en vooruitbetaalde bedragen), liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaaarde ervan.

Niet in de balans opgenomen rechten & verplichtingen

Leaseverplichting

Ultimo 2018 heeft de stichting een meerjarige operational leaseverplichting inzake kopieerapparatuur. Voor 2019 bedraagt de verplichting circa EUR 4.600 (2018: EUR 4.600).

Staat van baten en lasten over 2018

1. Nalatenschappen en giften

	2018 EUR	2017 EUR
Giften speciale doeleinden	19.805	22.397
Erfenissen en legaten	760.001	–
Giften algemeen	8.082	9.212
Giften overige	368	917
	788.256	32.526

2. Baten uit beleggingen

	2018 EUR	2017 EUR
Dividend, opbrengst obligaties en bankrente	25.124	47.694
Koersresultaten	-148.436	181.676
	-123.312	229.370

3. Personeelskosten

	2018 EUR	2017 EUR
Lonen en salarissen	103.746	85.449
Sociale lasten	20.616	17.252
Pensioenlasten	6.019	5.124
Overige personeelskosten	42.600	41.767
	172.981	149.592

Het gemiddelde aantal fte's over 2018 bedraagt 3,4 fte (2017: 2,4 fte). Dit is inclusief 1 fte voor een medewerker met alleen een onkostenvergoeding.

4. Afschrijvingen op materiële vaste active

	2018 EUR	2017 EUR
Grond en huizen	14.700	14.300
Verbouwingskosten	733	733
Inventarissen	3.568	4.738
Boekwinst verkochte activa	-43.660	417
	<u>-24.659</u>	<u>20.188</u>

5. Overige kosten

	2018 EUR	2017 EUR
Bijdragen initiatieven buitenland	24.293	24.352
Centrum en representatie	59.385	32.026
Algemene kosten*	150.980	44.081
Diverse lasten	19.484	25.481
	<u>254.142</u>	<u>125.940</u>

*Onder de algemene kosten is een bijdrage aan Fonds 65+ opgenomen van € 140.000.

Den Haag, 5 maart 2019

Namens het bestuur,

C.W.M. Wolvekamp
Voorzitter

H.G. de Pous-de Jonge
Secretaris

Overige gegevens

Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming

In de statuten zijn geen bepalingen opgenomen ten aanzien van resultaatbestemming.

Resultaatbestemming

Het bestuur heeft de winst, ad € 262.615, over 2018 als volgt bestemd:

• Toevoegen aan de algemene reserve	EUR 263.446
• Onttrekken aan de bestemmingsreserve	EUR 1.198
• Toevoegen aan het bestemmingsfonds	EUR 367

Aan het bestuur van de Nederlandse Stichting
Initiatives of Change ten Den Haag

INFO@VERSTEGENACCOUNTANTS.NL
WWW.VERSTEGENACCOUNTANTS.NL

Beoordelingsverklaring van de onafhankelijke accountant

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2018 van de Nederlandse Stichting Initiatives of Change te Den Haag beoordeeld. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2018 en de staat van baten en lasten over 2018 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven en voor het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 Kleine organisaties-zonder-winststreven. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als zij noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een conclusie over de jaarrekening op basis van onze beoordeling. Wij hebben onze beoordeling verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 2400 'Opdrachten tot het beoordelen van financiële overzichten'. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze beoordeling zodanig plannen en uitvoeren dat wij in staat zijn te concluderen dat ons niet is gebleken dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat.

Een beoordeling in overeenstemming met de Nederlandse Standaard 2400 resulteert in een beperkte mate van zekerheid. De in dit kader uitgevoerde werkzaamheden bestonden in hoofdzaak uit het inwinnen van inlichtingen bij de medewerkers van de stichting, het uitvoeren van cijferanalyses met betrekking tot de financiële gegevens alsmede het evalueren van de verkregen informatie.

De werkzaamheden uitgevoerd in het kader van een beoordelingsopdracht zijn aanzienlijk beperkter dan die uitgevoerd in het kader van een controleopdracht verricht in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden. Derhalve brengen wij geen controleoordeel tot uitdrukking.

Conclusie

Op grond van onze beoordeling is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de jaarrekening geen getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Nederlandse Stichting Initiatives of Change per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 Kleine organisaties-zonder-winststreven.

Dordrecht, 5 maart 2019

Verstegen accountants en belastingadviseurs,

was getekend,
drs. J. de Groot RA MPA